

Mäntsälän kunnan lausunto valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024-2031

Kunnanhallitus 27.02.2023 § 44
127/08.00.00/2023

Väylävirasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024 - 2031. Lausunto on pyydetty toimittamaan [lausuntopalvelu.fi](https://www.lausuntopalvelu.fi) -sivuston kautta 28.2.2023 mennessä.

(Materiaali:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=6f42f622-c926-4c0b-b113-d0a260c71a36>)

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 –suunnitelman, toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenne-infrahankkeet, jonka talouskehityksen määrittelee Liikenne12-suunnitelma. Vuosia 2024–2031 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaus- hankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Valmistelija Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa, vesa.gummerus@mantsala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää antaa lausuntona Väyläviraston väyläverkon investointiohjelmaan vuosille 2024–2031:

Mäntsälän kunta on antanut aiemman lausunnon edellisestä investointiohjelmasta huhtikuussa 2022. Tämä lausunto on pääosin samansisältöinen kuin edellisestä investointiohjelmasta annettu lausunto.

Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi lähtökohdat ja valmisteluperiaatteet?

Investointiohjelman valmisteluperiaatteet ja rooli Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanossa on kuvattu varsin selkeästi ja ymmärrettävästi. Läpinäkyvyyden turvaamiseksi ohjelmassa tulisi kuitenkin kuvata nykyistä selkeämmin, miten ja millä perusteilla eri alueiden hankkeita on vertailtu ja asetettu valtakunnallisesti kiireellisyysjärjestykseen. Mäntsälän kunta korostaa, että voimakkaasti kasvavan Keski-Uudenmaan rooli ja tarpeet tulee ottaa huomioon investointiohjelman valmistelussa.

Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?

Investointiohjelma vastaa kokonaisuutena varsin hyvin sille asetettuihin tavoitteisiin vaikutusten arvioinnin valossa. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä ottaa huomioon, että liikenneverkon kehittämistarpeita on moninkertaisesti käytettävissä oleviin resursseihin nähden.

Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Mäntsälän kunta on yhdessä KUUMA-seudun kanssa samaa mieltä, että investointiohjelman perustelut on esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi vaikutusten arvioinnin tuloksiin peilaten.

Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?

Mäntsälä pitää hyvänä asiana, että investointiohjelmaan on nostettu Valtatie 25 (Vt 25) Hanko-Mäntsälä 1. vaihe. Valtatie 25 on huoltovarmuuden ja tilaa vaativan elinkeinotoiminnan kannalta kriittinen väylä, jonka raskaan liikenteen määrät ovat voimakkaassa kasvussa valtakunnallisen logistiikan keskittyessä Keski-Uudenmaan alueelle. Nopeasti toteutettavia tien parantamis- toimenpiteitä on mahdollista edistää vaiheittain ja niitä tulisi kunnan näkemyksen mukaan edistää pikaisesti. Vt 25 Mäntsälän osuudelta on laadittu tuore aluevaraus-suunnitelma, joka valmistui alkuvuodesta 2022. Investointiohjelmassa Vt 25 Kapulin risteys on Mäntsälän kunnan kannalta kriittisin ko. tiellä parannettava risteysalue. Mäntsälään on sijoittunut merkittäviä logistiikkahankkeita ja jatkossakin mm. Kapulin yritysalueella on tilaa uusille logistiikkatoimijoille. Kapulin risteys on myös arvioitu hyöty-kustannussuhteeltaan erittäin kannattavaksi hankkeeksi Helsingin seudun MAL-hankkeiden joukossa.

Valtatie 4:n osalta Mäntsälän kunta pitää tärkeänä, että kehittämistoimissa voidaan jatkossa huomioida sijaintikunnan kestävän yhdyskuntarakenteen käytön ja liikennejärjestelmän kannalta tärkeät ylikunnallista merkitystä omaavat hankkeet. Mäntsälän kunnan näkökulmasta näitä ovat bussipysäkkien toteuttaminen Mäntsälän aseman kohdalle, jolloin asemaseudusta muodostuu monipuolinen joukkoliikenteen vaihtopaikka, sekä Tuuliruusun palvelualue liittymän kehittäminen normaaliksi moottoritie liittymäksi, jolloin valtakunnallisestikin edullisesti logistista

asemaa voidaan hyödyntää tehokkaammin ja turvallisemmin. Tuuliruusun liittymän yhteyteen on myös syytä tarkastella raskaan liikenteen taukopaikka-alueiden toteutusmahdollisuuksia.

Mäntsälän kunta esittää myös Linjatien (mt11671) jkp-tien hankkeen priorisointia ja suunnitteluvalmiuksien edistämistä, jotta toteuttaminen on mahdollista seuraavalla Kuha-kaudella. Mäntsälän kunta saa vuosittain kymmeniä palautteita Linjatien liikenneturvallisuudesta ja toivoo, että palautteisiin pystyttäisiin reagoimaan. Linjatie on ELY:llä ns. K-hankekorissa, eli tiesuunnitelman lopputuotteena pitäisi ELY:n näkemyksen mukaan olla se, että maantie siirtyisi samalla kuntien hoitamaksi kaduksi. Toistaiseksi ainakaan Mäntsälällä ei ole edellytyksiä ja resursseja muuttaa maantietä kaduksi ja ottaa sitä hoitaakseen, alue on pääosin kaavoittamatonta ja alueella ei juurikaan ole muuta rakennettua katu ympäristöä ja kunnostettava osuus on pitkä (noin 4 km), mikä puolestaan merkitsee isoja kunnossapitokustannuksia.

Suunnitelmissa tulisi osoittaa lisärahoitusta meluntorjunnan toimenpiteisiin jo olemassa olevan asutuksen suhteen.

Valtion tulee osoittaa pitkäjänteisesti rahaa liikenneinfran pieniin kehittämishankkeisiin (KUHA) ja sitoutua liityntäpysäköintihankkeiden toteuttamiseen MAL 2019 -suunnitelmassa linjatun mukaisesti. Vuosittainen KUHA-rahoitustasoa tulee nostaa.

Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?

Mäntsälän kunta pitää hyvänä, että kuntia on otettu mukaan työhön ja myös jatkossa kunnilta kysytään lausuntoja vastaavien investointiohjelmien laadinnasta. Kuntien keskinäisen yhteistyön kautta voidaan varmistaa, ettei liikenneverkon kehitys eriydy maankäytön ja asumisen kehityksestä ja näihin liittyvistä tarpeista.

Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Vuosittain päivitettävä investointiohjelma tukee osaltaan väyläverkon kehittämisen ja ylläpidon pitkäjänteisyyttä ja luo samalla näkymää tuleville vuosille. Kuntien kanssa on hyvä käydä suoraan vuoropuhelua myös yksittäisten hankkeiden kautta. Mäntsälän kunta pitää myös tärkeänä, että investointiohjelman ulkopuolelle jääneiden, Liikenne 12 -tavoitteita tukevien hankkeiden suunnitelmavalmiutta edistetään ja mahdollistetaan näiden toteuttaminen jatkossa. Lisäksi keskinäistä yhteistyötä tulee jatkaa aktiivisesti kuntien ja seutuyhteistyön osalta.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely

Kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerusta kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.